

RISIKO OG BESKYTTELSESFAKTORER

	RISIKOFAKTORER		BESKYTTELSESFAKTORER	
INDIVIDUELLE	<ul style="list-style-type: none"> • Liten grad av selvkontroll • Lavt selvbilde og psykiske plager • Lite språk og lav grad av språkforståelse • Høy grad av aggresjon • Utagerende, sensasjonssøkende • Stille og innadvendt • Individuell sårbarhet 	<ul style="list-style-type: none"> • Utsatt for seksuelle og fysiske overgrep • Å være vitne til eller utsatt for vold (begge deler rammer hardt) • Positive holdninger til rusmidler, rusvillighet • Manglende kunnskaper om rus og risiko • Tidlig debut • Fremtidspessimisme 	<ul style="list-style-type: none"> • Medfødt robusthet og kapasitet • Sosial kompetanse • Godt selvbilde • Godt språk • Opplevelse av mening og sammenheng • Kreativitet • Hobbyer /fritidsaktiviteter • Fremtidsoptimisme 	
FAMILIE	<ul style="list-style-type: none"> • Manglende tilsyn • Manglende interesse for barnet • Tilknytningsproblem • Dårlig samspill i familien og mye konflikter mellom voksne og voksne og barn • Tillatende oppdragerstil, rusmiddelmisbruk • Seksuelle og fysiske overgrep, stor fattigdom • For barn er det en risikofaktor at foreldre har lav omsorgskompetanse, rusmisbruk og/eller psykiske lidelser 		<ul style="list-style-type: none"> • God kommunikasjon • Autoritativ oppdragelse (kontroll og varme) • Struktur og regler • Høyere sosioøkonomisk status • God og stabil omsorgssituasjon 	
VENNER	<ul style="list-style-type: none"> • Utestenging • Lav sosial status i gruppa og blant venner • Rusmisbruk og kriminalitet hos venner • Venners antisosiale normer 		<ul style="list-style-type: none"> • Inkludert • Tydelige normer • Tilknytning • Prososiale venner 	
SKOLE	<ul style="list-style-type: none"> • Lav grad av trivsel • Bli utestengt, dårlig likt • Ingen venner eller dårlige venner • Ikke sett eller anerkjent • Dårlig relasjon til de voksne og eller barn • Ikke rom for å medvirke 	<ul style="list-style-type: none"> • Dårlig miljø/klima (stemning) • Mobbing • Lese – og skrivevansker • Skulk, mye fravær • Manglende interesse for skolen 	<ul style="list-style-type: none"> • Høy grad av trivsel • Venner, inkludert i gruppa • Bli sett og anerkjent • Får medvirke • Voksne som tar ansvar for relasjonen • Får utvikle sin kompetanse 	<ul style="list-style-type: none"> • Positive aktiviteter og opplevelser • God tilhørighet
NÆRMILJØ/ FRITID	<ul style="list-style-type: none"> • Få ressurser til forebyggende arbeid • Dårlig bomiljø • Fattigdom • Kriminalitet • Normer som aksepterer konsum • Tilgang på rusmidler 		<ul style="list-style-type: none"> • Minst en betydningsfull voksen • Prososiale venner • Felles verdier • Samfunnsstruktur som støtter mestringsstrategier 	